

Arbeidsloysisstuðul er eitt natúrligt trygdarnet

Sum er kunnu vit lata fólki, sum komin eru í vinnuloysi, pengar eftir forsorgarlógini, men tað munar í mongum for-um lítið, segði Marjun Sigurðsdóttir, sum vísti á, at Almennastovan higartil í ár hevur latið 184 mánaðarlígar veitingar vegna vinnuloysi. Hetta er nógv meira enn fyrr

Frá januar til oktober hevur Almennastovan latið 184 mánaðarlígar veitingar vegna vinnuloysi til fólk úttafryi Havnina. Hetta er nógv meira enn fyrr. Harafrat kemur Havnin, har millum 30 og 50 fólk eru skrásett ar-beiðsleys imóti sum van-ligt millum 10 og 15.

Hetta upplýsti Marjun Sigurðsdóttir og helt fyrri, at vit nú stevna imóti triðju kreppuni í nýggjari tíð. Hina fyrsta upplivdu vit í triátíðrunum. Onnur kreppan kom í fimti-árunum og nú tykist sum vit hava ta triðju.

Í triati- og fimtiárunum høvdu kreppurnar eitt stórt ar-beiðsloysi við sær, og hetta uppliva vit aftur nú.

Tosað um ar-beiðsloysisstuðul síðani 1926

Marjun Sigurðsdóttir vísti á, at líka síðani 1926 hevur verið tosað um at seta í verk eitt slag av ar-beiðsloysisstuðli í Føroy-um og síðani tá hava ymisk fakfeløg reist spurningin fleiri ferðir, men veruligan ar-beiðsloysisstuðul hava vit ikki fingið enn.

Um vit skulu hava ar-beiðsloysisstuðul var Marjun ikki í iva um.

-Skal hjartamál mitt nummar eitt vera ar-beiðið til allar hendur, so er hjartamál mitt nummar tvey ar-beiðsloysisstuðul. Ar-beiðsloysisstuðul er eitt natúrligt trygdarnet í sam-felag okkara, segði Marjun Sigurðsdóttir.

Faklærd sum ófak-lærd ar-beiðsleys

Marjun Sigurðsdóttir segði, at ar-beiðsloysi er millum fólk í fleiri ymiskum samfelags-ból-kum. Hon nevndi serliga tey ungu, sum ongantíð hava havt nakað fast tilknýti til ar-beiðsmarknaðin. Einsa-mallir upphaldarar. Tað

kunnu m.o. vera tey, sum hava verið frá ar-beiði eina tíð vegna tørvandi barna-ansing, sum nú kundu hugsa sær at sloppið til ar-beiðis aftur. Fólk innan byggivirksemi, bæði ar-beiðsmenn og verk-frøðingar og fólk, við

tilknýti til fiskivinnuna. Hetta seinasta er eitt sindur ymiskt frá bygd til bygd.

Forsorgarlógin einasta trygd

Hóast vit ikki hava

nakra ar-beiðsloysisskipan í Føroyum standa fólkú kontini ikki heilt hjálapar-leys koma tey í vinnu-loysi.

Hjálp kann veitast eftir forsorgarlógini, men fólk skulu gera nógv fyrri at fáa hesa hjálp, segði Marjun

Sigurðsdóttir.

Ein av fortreytum er, at tey kunnu vísa á, at tey hava roynt alt fyrri at fáa eitthvørt ar-beiði. Tey skulu hava váttan frá kommununi og skriva um-sóknarblað. Í flestu for-um kunnu fólk fáa millum 6 og 7000 krónur um mánaðan, men hetta helt Marjun ikki muna nógv hjá teimum flestu, sum standa fyrri stórum dagligum útreiðslum eitt nú til hús. Hon segði, at Almennastovan kann fara upp um grundupphæddina, men hetta verður bert gjørt í serligum for-um og fyrri heilt stutt tíðarskeið.

Brúka sínar egnu pengar fyrst

Ein vanligur spurningur, sum Almennastovan fær í samband við, at fólk søkja um hjálp vegna vinnuloysi er, um tey fyrst skulu

brúka hvørt oyra tey hava spart sær saman.

Til henda spurning segði Marjun, at tað skulu tey í flestu for-um. Tó er okkurt undantakið. Mill-um annað, um tey hava eina ávísu uppsparing í samband við sethúsa-bygging ella í samband við útbúgving.

-Tað verður mangan sagt, at vit heldur eiga at royna at fáa nógv mikið av ar-beiði heldur enn ar-beiðsloysisstuðul, men tað er bert hálvur sannleikin. Sjálvandi skulu vit altíð royna at hava nógv mikið av ar-beiði, men tað eigur ikki at forða fyrri, at vit eisini hava ein ar-beiðsloysisstuðul.

Nógmið av ar-beiði og ar-beiðsloysisstuðul forða ikki fyrri hvørjum øðrum, segði Marjun Sigurðsdóttir.

tór.-

Tey ungu eru ringast fyrri

Tey, sum koma úr skúlanum, hava í dag ilt við at fáa ar-beiði. Kanska tí at tey eru óvon við handaligt ar-beiði. Hetta er ein syndarlig støða. Best var, um nógmið av ar-beiði var til øll, men tá so ikki er, eiga vit at hava ar-beiðsloysisstuðul, segði Karl Johansen

Formaðurin í Havnar Ar-beiðsmannafelag, Karl Jo-hansen heldur, at tíðin at tingast um vit hava ar-beiðsloysi ella ikki, er farin.

-Vit hava ar-beiðsloysi í dag og tað havi eg fleiri dømi um. Vit vita um fólk, sum eru uppsøgd. Fólk, sum bert fáa partvís inntøku og vit vita eisini um fólk, sum als ikki fáa ar-beiði, segði Karl Jo-hansen. Hann nevndi eitt dømi frá einum av stør-ru ar-beiðsplássunum í Havn, Bacalao.

-Har eru menn, sum hava arbeitt upp í 15 ár, uppsagdir og vit vita um fleiri, sum bert fáa hálva úrtøku tí nóg mikið av ar-beiði er ikki, segði Karl og greiddi frá, at nevndin í ar-beiðsmannafelagnum hevur havt fund við leiðsluna á Bacalao um ar-beiðsstøðuna. Har fekk ar-beiðsmannafelagið at

vita, at ar-beiðið var ikki til fólk, men teir royndu fyrst og fremst at hava teir menninar í ar-beiðið, sum hava størstu figgjarligu skyldurnar, men tað ber heldur ikki altíð til.

Karl Johansen nevndi eisini fleiri ar-beiðspláss, har fólk vóru uppsøgd. Harafrat hava tey á ar-beiðsmannafelagnum dag-liga vitjan av fólki, sum spyrja um ar-beiði.

Lítill stuðul

Fyrst í sjevtíðrunum setti landsstýrið pengar av á figgjarlógina til nøkur fak-feløg, sum skuldi vera ein hjálp um vinnuloysi var. Henda upphæddin var hjá Havnar Ar-beiðsmanna-

felag tá 75.000 krónur um árið. Í dag fær ar-beiðsmannafelagið í Havn við sínum 1200 limum 35.000 yvir figgjarlógina, og tað røkkur ikki langt, helt Karl fyrri.

Karl Johansen helt, at so leingi nóg mikið av ar-beiði var til, var lítið brúk fyrri eini ar-beiðsávísing, men nú er ein tilik skipan neyðug.

-Tað liggur í føroying-inum, at hann, sum vinnu-førur er, skal ar-beiði. Alt annað verður roknað sum skomm. Men hava vit ikki ar-beiði er lítið annað at velja í enn at seta á stovn eina ar-beiðsloysisskipan og tað eiga vit at gera nú, segði Karl Johansen.

tór.-

